

1.4.2020

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (VN/8392/2019)

Taustaa

Sosiaali- ja terveysministeriö on 12.2.2020 pyytänyt Espoon kaupungilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksulaki uudistetaan. Tavoitteena on parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta ja oikea-aikaisuutta poistamalla hoidon esteitä. Luonnos laiksi on lausunnolla 1.4.2020 asti ja lausunto toimitetaan lausuntopalvelu.fi -sivustolle.

Yleistä

Hallitusohjelman mukaan laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaki, uudistetaan tavoitteena hoidon esteiden poistaminen ja terveyden tasa-arvon lisääminen muu muassa maksuttomuutta laajentamalla ja kohtuullistamalla maksuja. Asiakasmaksulain uudistukselle on osoitettu rahoitusta 45 miljoonaa euroa.

Espoon sosiaali- ja terveystoimi pitää asiakasmaksulain uudistamista tarpeellisena. Nykyinen lainsäädäntö on epätarkkaa, käytetyt käsitteet ovat paikoin vanhentuneita ja kokonaisuus on pirstaleinen. Nyt esitetyn kaltainen asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön osittainen uudistaminen on kokonaisuus huomioiden kannatettavaa. Pidemmän aikavälin tavoitteena tulee kuitenkin olla koko sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön uudistaminen siten, että turvataan asiakkaiden yhdenvertaisuus ja palveluiden saatavuus niitä tarvitseville. Tämän lisäksi lainsäädäntöä uudistettaessa tulee huomioida se, että tukee palvelurakenteen kehittämistä ja palveluiden järjestämistä. Kaikista asiakasmaksuista tulee jatkossa säätää lain tasolla. Espoon sosiaali- ja terveystoimi toteaa STM:n tapaan, että esityksessä ehdotetut muutokset eivät poista asiakasmaksulainsäädännön kokonaisuudistuksen tarvetta. Aikataulullisesti lainsäädännön voimaantulo ehdotetun mukaisesti ei ole realistinen. Erityisesti huomioiden kuntien hallinnollisen päätöksenteon ja tietojärjestelmien muutostarpeet sekä ajankohtainen yhteiskunnallinen poikkeustilanne. Espoon kaupunki pitää tärkeänä, että esitykseen sisältyvien vaikutusten ja kustannusten arviointia täsmennetään ja täydennetään ja muutoksen toteutuessaan aiheuttamat kustannukset kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.

1.4.2020

Kommentit pykälittäin

2 a § Maksun periminen

Maksun määräämistä, perimistä, tarkistamista, alentamista ja perimättä jättämistä sekä muutoksenhakua koskevat säännökset 2a, 2b, 10 j, 11 ja 15 §:t muodostavat melko sekavan ja hallintoprosessuaalisesti erikoisen kokonaisuuden.

Säännösjoukko tuskin hahmottuu ja avautuu asiakkaalle selkeästi niin, että asiakas säännösten nojalla kykenisi arvioimaan, mihin hänellä missäkin tilanteessa on oikeus ja millä tavoin hänen missäkin tilanteessa tulisi toimia. Säännökset mahdollistavat asiakkaalle käytännössä jatkuvan muutoksenhakuoikeuden sekä samaan aikaan myös mahdollisuuden vaatia asiakasmaksun alentamista ja perimättä jättämistä. Samaan aikaan viranomaisten tulee lisäksi huolehtia asiakasmaksun tarkistamisesta sekä itseoikaisusta, jos maksu on määrätty virheellisesti.

Laskun rinnastaminen maksua koskevan hallintopäätöksen kanssa samantasoiseksi oikeudelliseksi asiakirjaksi liittämällä laskuun oikaisuvaatimusohje on hallintoprosessuaalisesti ongelmallista. Lakiehdotuksessa ei ole otettu kantaa säännöksen suhteeseen hallintolakiin, jossa säädetään menettelystä hallintopäätöstä tehtäessä. Lisäksi on huomioitava, että palveluntuottajina on myös yksityisiä yrityksiä. Nykyisen oikeustilan näkökulmasta olisi erikoista, jos yksityisen tahon laskusta voisi tehdä hallinto-oikeudellisen oikaisuvaatimuksen kunnalliselle viranomaiselle.

On hyvä, että muutoksenhakuoikeutta ns. tasamaksuihin pyritään selkeyttämään. Tasamaksujen osalta toimivampi ja riittävä menettelytapa voisi kuitenkin olla se, että tasamaksulaskuun tyytymättömällä asiakkaalla olisi oikeus pyynnöstään saada siitä erillinen maksupäätös muutoksenhakuohjauksineen.

15 §:n mukainen muutoksenhakuoikeus sekä päätökseen että laskuun samaa asiaa koskien muodostavat tosiasiaassa asiakkaalle katkeamattoman muutoksenhaun jatkumon. Kun asiakkaalle määrättävä pidempiaikaisen palvelun maksu perustuu tulospelvitykseen pohjautuvaan hallintopäätökseen ja laskutetaan asiakkaalta kuukausittain saman suuruisena, säännös voi johtaa siihen, että samaan aikaan on käsittelyssä useita täysin samaa asiaa koskevia prosesseja eri instansseissa; oikaisuvaatimuksena kunnan toimielimessä, valituksena hallinto-oikeudessa ja mahdollisesti jopa KHO:ssa. Miten eri sisältöiset lopputulokset tai samanaikaiset vireilläolot olisivat edes prosessioikeudellisesti mahdollisia? Aiheutuva tilanne ei olisi myöskään prosessiekonomisesti järkevä minkään tahon näkökulmasta.

2 b § Päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta

Säännöksen sisältö on kannatettava ja tuo asiakkaan kannalta selkeyttä mahdollisesti kuntakohtaisesti sisällöllisesti vaihteleviin asiakasmaksupäätöksiin. Maksukyvyyn mukaan määräytyvää maksua koskevassa hallintopäätöksestä tai sen liitteistä tulisi lisäksi käydä ilmi tulot ja huomioitavat vähennykset, joiden perusteella asiakasmaksu on määrätty. Muutoksenhaun osalta on syytä huomioida edellisen pykälän kohdalla esitetyt huomiot.

1.4.2020

3 § Käyttämättä jätetystä palvelusta perittävä maksu

Esitys selkeyttää nykyistä tilannetta ja kokoaa yhteen käyttämättä jätetystä palvelusta perityn maksun perusteet. Soveltamisalan laajentamista voi pitää kannatettavana ja on hyvä, että maksun käyttämättä jätetystä palvelusta voisi periä myös tilanteissa, joissa itse palvelu ei ole maksullinen. Tarkoituksenmukaista on, että sääntelyä laajennettaisiin koskemaan lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon lyhytaikaisia hoito- ja asumispalvelupaikkoja sisältäen esimerkiksi erityishuollon loma-ajan hoidon, lyhytaikaisen hoidon ja omaishoidon vapaiden jaksot. Asiakkaan kannalta on hyvä, että maksun periminen edellyttäisi, että kunta olisi varauksen yhteydessä ilmoittanut mahdollisuudesta periä pykälässä tarkoitettu maksu sekä antanut asiakkaalle tai tämän edustajalle ohjeet ajan tai paikan peruuttamiseksi ennalta.

5 § Maksuttomat terveyspalvelut

Esitetty sääntely selkeyttää maksuttomien terveyspalveluiden tilannetta ja voi osaltaan vähentää hoidon esteitä. Maksuttomien palveluiden lisääminen saattaa lisätä palveluiden käyttöä. Kuitenkin esityksen mukaisena toteutuessaan säännös on hankalukuinen ja saattaa aiheuttaa epäselvyyksiä kunnissa sen soveltamisessa. Erityisesti 5 §:n 1 momentin sisältö kohtineen on muotoiluissaan edelleen hyvin epäselvä. Samassa kohdassa todetaan sekä palveluita, joista maksu voidaan periä että palveluita, joista sitä kuitenkaan ei voida periä. Perusteluissa ei ole riittävästi avattu miten määritellään 1 momentin 1 kohdan c-kohdan muu niihin rinnastettava toimintakykyä parantava ja ylläpitävä hoito, josta maksun kuitenkin saisi periä. Vaikka 5 §:ää on pyritty selkeyttämään, se jättää edelleen epäselväksi mistä palvelusta maksun saa periä ja mistä puolestaan ei saa periä. Miten asiakasmaksulain yleisperiaate palvelujen maksullisuudesta suhteutuu 5 §:n sisältöön ja siinä tarkemmin rajattuihin palveluihin, joista maksua ei saa periä tai erityisemmin, joista maksun saa periä.

6 a § Maksukatto

Koko maksukattoa koskevan sääntelyn siirtäminen lain tasolle on kannatettavaa. Suun terveydenhuollon sisällyttäminen mukaan maksukatton alaan on perusteltua. On perusteltua, että maksukatton täyttymisen seurantavelvollisuus säilyisi edelleen asiakkaalla, vaikka kunta voisikin kerätä maksukatton täyttymiseen liittyviä seurantietoja. Tämä sen vuoksi, että kunnilla ei ole tällä hetkellä yhteen toimivia tietojärjestelmiä maksukatton täyttymisen seurantaan varten. Maksukatton alaan kuuluvien palveluiden lisääminen on lähtökohtaisesti kannatettava ehdotus, joka saattaa tukea palveluiden tarkoituksenmukaista käyttöä asiakasryhmissä, joissa palvelun maksullisuus voi ohjata epätarkoituksenmukaisella tavalla jättämään palvelua käyttämättä. On luontevaa, että mahdolliset toimeentulotuella maksetut asiakasmaksut kuuluisivat maksukattoon.

Maksukatton laajentamisen kustannusvaikutus tulee kokonaisuudessaan kompensoida kunnille.

Kotisairaanhoidon sisällyttäminen maksukatton alaan on perusteltua, koska jatkossa maksun sisältyminen maksukatton alaan ei ole riippuvainen palvelun toteutuksen sijainnista. Kotihoitoon sisältyvä osuus kotisairaanhoidosta ei kerryttäisi maksukattoa, vaan kotihoitoa olisi palveluna pidettävä kokonaisuutena. Tämä on kuntien käytäntöjen kannalta perusteltu ratkaisu.

1.4.2020

7 b § Palvelun pitkäaikaisuus

Pykälässä säädetään perusteet asumispalveluiden maksun perimiselle ja kyse on yhdenvertaisuuden kannalta suuresta muutoksesta. Asiaksmaksujen määräämisen kannalta on perusteltua, että palvelun pitkäaikaisuus on selkeästi määritelty. Kuitenkin ehdotettu sääntely voi aiheuttaa merkittävää ristiriitaa ja yhteensovittamisen tarvetta varsinaisten palveluita koskevan lainsäädännön ja toimintaohjeiden yhteensovittamisen kanssa. Tyypillisesti palvelun lyhyt- tai pitkäaikaisuus on määritelty muiden kuin asiaksmaksuja määrittävien säännösten ja ohjeiden perusteella. Jos sääntely toteutuu esitetystä muodosta, sen käyttöönotto kunnissa edellyttää merkittäviä muutoksia mm. palveluita koskeviin toimintaohjeisiin ja hallinnollisiin prosesseihin sekä palvelu- ja asiaksmaksulainsäädännön yhteensovittamiseen.

7 c § Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksu

Pitkäaikaisen tehostetun asumispalvelun, pitkäaikaisen perhehoidon ja pitkäaikaisen laitoshoidon maksujen perustetta voi pitää kannatettavana. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakkaiden vähimmäiskäyttövaran osalta tulisi harkita onko käyttövara asiakkaan kannalta riittävä palveluissa, joissa asiakkaan itsensä kustannettaviksi voi koitua varsin runsaita lääke-, vaate- ym. menoja. Esitetyn sääntelyn vaikutukset asiakkaiden yhdenvertaisuuteen tulisi huomioida lainvalmistelussa ja arvioida kyseisten palveluiden asiakkaiden vähimmäiskäyttövaran riittävyys suhteessa palvelumodoissa tyypillisesti vaadittuihin itse kustannettaviin tarpeisiin. Lainsäätäjän tulisi huomioida, että vähimmäiskäyttövara koskevalla sääntelyllä ei aiheuteta tilannetta, jossa suuri osa asiakkaista joutuu turvautumaan asiakasmaksun alentamisen hakemiseen kunnalta tai viimesijaisesti toimeentulotukeen.

Esitetty säännös jättää tulkinnanvaraa sen osalta mitä palveluja maksu kattaa. Maksun tulisi kattaa ne palvelut, joista on tehty palvelutarpeen arviointi ja palvelu- tai vastaava päätös.

10 b § Pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta, pitkäaikaisesta perhehoidosta ja pitkäaikaisesta laitoshoidosta perittävän maksun perusteena olevat tulot

Lain esitöissä tulisi avata nettotulokäsittettä käytännön esimerkein erilaisissa tilanteissa, Tulokäsitteet 10 b §:ssä ja 10 e §:ssä, ja niiden mahdollisuuksien mukaan tehtävä yhdenmukaistaminen, tulisi ottaa jatkovalmistelussa laajempaan tarkasteluun.

1.4.2020

10 c § Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa

Esityksen perusteluissa tulisi avata selkeästi mitä tarkoitetaan ilmaisulla: ”hänen suoritettavakseen vahvistettu elatusapu sekä *hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset*”. Käytännön tasolla lain soveltamisessa aiheutuu tulkintaongelmia edellä mainitun kaltaisesta ilmaisusta.

Esitetty sääntely jättää tulkinnanvaraiseksi, miten asiakkaan todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen, pitkäaikaiseen perhehoitoon tai pitkäaikaiseen laitoshoittoon siirtymistä käytännössä huomioitaisiin. Erityisesti omistusasunnosta aiheutuvien *välttämättömien ja kohtuullisten kulujen* osalta sääntelyä tulisi täsmentää. Nykyisellään välttämättöminä ja kohtuullisina kuluina saatetaan kyseisissä tilanteissa käytännössä esittää huomioitaviksi esimerkiksi hoitovastikkeita, korjausvastikkeita, rahoitusvastikkeita, kiinteistöveroja, jätemaksuja, sähkölämmityksen kuluja, lämmitysöljyn kuluja, kiinteistön tai huoneiston korjaamisesta aiheutuneita kuluja kyseisellä ajanjaksolla, kiinteistöön kohdistuvia lainan lyhennyksiä sekä erilaisia vakuutusmaksuja. Vuokra-asunnon osalta säännöksessä todetaan huomioitavaksi ainoastaan vuokra-asunnon vuokra irtisanomisajalta. Nettotulon käsite tulisi säännöksen esitöissä pyrkiä avaamaan riittävällä tavalla.

10 d § Tuloista tehtävät erityiset vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa

Säännöksessä tulisi avata mitä tarkoitetaan esitettyssä säännöksessä tarkoitetuilla kohtuullisilla asumismenoilla, joita pitkäaikaisesta palveluasumisesta aiheutuu. Yksityiskohtaisissa perusteluissa tulisi tarkemmin avata ja määritellä *kohtuullisuus* sekä ne menot, jotka tulee huomioida. Hoivakodeissa voi olla erilaisia muitakin välittömästi tai välillisesti asumisesta aiheutuvia menoja, joiden osalta voi tulla erilaisia tulkintoja siitä, miten nämä huomioidaan maksua määrätessä menoina. Lääkkeiden ja muiden terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien valmisteiden huomioimista tuloja vähentävänä tekijänä voi pitää lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisena. Sen sijaan tulkinnanvaraiseksi jää mitä lopulta tarkoitetaan lääkkeiden, voiteiden ym. huomioimisella asiakkaan hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt ammattihenkilö on arvioinut ne terveydelle tarpeellisiksi. Yksityiskohtaisissa perusteluissa asiakkaalta edellytetään lääkärin kirjoittamaa lausuntoa tai vastaavaa, jolla asiakas osoittaa tarpeellisuuden terveydelle. Tämä mahdollistaa kunnissa tehtävän arvioinnin, mutta onko tämä käytännössä toteutettavissa? Jos lausuntoja tai selvityksiä ei saada, jää hallintoviranomaisten harkittavaksi arvioida tarpeellisuus terveydelle, mistä käytännössä seuraa se, että kaikki lääkkeet ja muut valmisteet jouduttaisiin lääkärin määräyksestä huomioida vähennyksenä, esimerkiksi nikotiinivalmisteet, vitamiinit ja hivenaineet. Lääkkeiden ja muiden valmisteiden hyväksyminen hakemuksesta tulisi olla mahdollista ainoastaan erityisissä tapauksissa määriteltujen kulujen mukaisina.

On hyvä, että yksityiskohtaisissa perusteluissa on pyritty avaamaan lääkemenojen vähennysten tekemisen ajallista jaksottamista siten, ettei vähennystä tarvitsisi lähtökohtaisesti tehdä joka kuukausi. Tulkinnanvaraiseksi kuitenkin jää, mitä yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkoitetaan lääkemenojen *olennaisella* muutoksella. Olennainen muutos vaikuttaa siihen, kuinka usein hallintoviranomaisten tulee tehdä lääkemenoja koskevan vähennyksen suuruuden arviointi ja uusi päätös. Lääkemenot eivät ole vakioita, vaan tarve muuttuu ja vaihtelee. Ei voida pitää

1.4.2020

tarkoituksenmukaisena, että asiakkaan maksupäätös uusittaisiin kerran kuukaudessa lääkemenojen muutoksen takia.

10 e § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävä maksu

Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotisairaanhoidosta ja kotipalvelusta perittävästä maksusta säädettäisiin jatkossa lain tasolla. Tätä voi pitää kannatettavana. Esitetty sääntely muuttaisi sekä kotona annettavan palvelun että asumispalveluiden asiakasmaksujen määräytymisen nykytilaa ja toisi sääntelyn lain tasolle. Periaatetta maksujen määräytymisestä pitkäaikaisessa asumispalvelussa maksutaulukon palvelutuntien perusteella voi pitää kannatettavana. Kotona annettava palvelu ja ns. tavallinen asumispalvelu voidaan rinnastaa toisiinsa. Sinänsä on kannatettavaa, että maksuprosentit määräytyisivät palvelutuntien mukaan. Palveluja ja asiakasmaksuja koskevan päätöksenteon näkökulmasta asiakkaiden palvelutuntien muutokset aiheuttavat kuitenkin runsaasti hallinnollista työtä ja tämä tulisi pyrkiä sääntelyssä huomioimaan siten, että jokaiselle kokonaiselle palvelutunnille ei olisi erillistä maksuprosenttia.

Ehdotuksen mukaan nykyiset maksuprosentit nousevat kuitenkin merkittävästi jo hyvin alhaisilla tunneilla ja myös keskimääräisillä tunneilla. Vaikutus voi tuki olla erilainen eri kunnissa riippuen kunnan käyttämistä maksuprosenteista. Esimerkiksi Espoossa yksinasuvan asiakkaan maksut joillakin tuntimäärillä lähestulkoon tuplaantuvat ehdotuksen seurauksena. Tavoitteena on tukea kotona asumista, eikä esityksen mukaiset maksusäännökset tältä osin tue tätä tavoitetta. Huomionarvoista myös on, että esityksessä jo 38 kotihoidon palvelutuntia johtaisi enimmäismaksuun palvelusta. Useissa tapauksissa asiakkaiden palveluiden määrä voi olla merkittävästi tätä korkeampi.

Olisi aiheellista vielä tarkemmin laskea ja arvioida vaikutuksia ehdotetun taulukon mukaisilla maksuprosenteilla. On kannatettavaa, että esityksessä on pyritty selkeyttämään tiettyjen kotona annettavien hoitoa ja palvelua tukevien kuukausimaksuun sisältyvien palvelujen ja erillisten maksullisten tukipalvelujen suhdetta.

Tulokäsitteet 10 b §:ssä ja 10 e §:ssä tulisi ottaa laajempaan tarkasteluun jatkotyössä.

1.4.2020

10 f § Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta asumispalvelusta perittävän maksun perusteena olevat tulot

-

10 g § Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvassa ja säännöllisessä kotona annettavassa palvelussa sekä pitkäaikaisessa asumispalvelussa

Esityksen mukaan ennen pitkäaikaiseen asumispalveluun siirtymistä asiakkaan tuloista olisi vähennettävä todelliset asumismenot. Asumismenoja koskevaa sääntelyä tulee täsmentää 10 c §:n kommentteissa esitetyn suuntaisesti.

10 h § Tukipalvelut ja asumispalveluun liittyvät palvelut

-

10 i § Laskennallinen metsätulo

-

10 j § Maksun määrääminen ja tarkistaminen

Maksun määräämistä ja tarkistamista koskeva esitetty säännös määrittelee tilanteet, joissa maksu on tarkistettava. Säännöksessä olisi tarkoituksenmukaista mainita, että asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa maksun määränneelle kunnalle tuloissaan tapahtuneesta olennaisesta muutoksesta. Säännöksen esitöissä tulisi kuvata olennaisen muutoksen määritelmä. Säännöstä tulisi tarkentaa ainakin sen osalta, miten maksu määrätään takautuvasti esimerkiksi tilanteissa, joissa etuus maksetaan takautuvasta useiden kuukausien ajalta.

10 k § Palvelun keskeytyksen vaikutus asiakasmaksuun

Palvelun keskeytyksen ajalta perittävää asiakasmaksua koskevaa säännösesitystä voi pitää tarkoituksenmukaisena.

1.4.2020

11 § Maksun alentaminen ja perimättä jättäminen

Asiakasmaksujen alentamista ja perimättä jättämisistä koskevaa sääntelyä on perusteltua jo sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden perusoikeuksien näkökulmasta täsmentää. Nykyinen lainsäädäntö on asian suhteen varsin väljä ja eri kuntien asukkaat eivät ole tämän vuoksi yhdenvertaisessa asemassa toisiinsa nähden. Säännöstä sovelletaan vaihtelevin tavoin ja nykyinen lainsäädäntö on hyvin tulkinnanvarainen sen suhteen, milloin asiakkaan toimeentulo vaarantuu ja miten asiakkaan taloudellista tilannetta tulkitaan. Lain tasolle tulisi selkeästi kirjata periaatteet, joiden mukaisesti asiakasmaksua tulisi kaikkien sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksujen osalta alentaa. Laissa tulisi määritellä tulot ja menot, jotka huomioidaan arvioitaessa asiakasmaksun alentamisen tarpeellisuutta. Myös henkilön ja hänen perheensä varallisuuden ja velkojen huomioiminen toimeentulon vaarantumisesta arvioitaessa tulisi lakia säädettyä määritellä. Edellä mainitut ovat edellytyksiä sille, että asiakkaiden näkökulmasta nykytilanne selkeytyy edes jossain määrin. Tärkeää olisi avata 11 §:n ja toimeentulotukilain suhdetta, koska asiakasmaksun alentamisen tai perimättä jättämisen harkinta on ensisijaista suhteessa toimeentulotukeen. Käytännön kannalta ei kuitenkaan ole realistista, että kunnissa kyettäisiin käsittelemään asiakasmaksun alentamisen hakemukset esimerkiksi 7 vuorokaudessa.

13 § Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

-

14 § Tulojen, korvausten tai saamisten periminen kunnalle tai kuntayhtymälle

-

14 a § Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Ehdotetulla sääntelyllä pyritään siihen, että asiakasmaksun suuruuden määrittämistä varten välttämättömät tiedot voitaisiin hoitaa viranomaisten välisellä tiedonvaihdolla asiakasta vaivaamatta. Esitystä voidaan viimeaikaisten viranomaisten digitaalisten palvelukanavien kehittämisen kannalta myönteisenä ja edistävänä hallintoasian käsittelyä.

15 § Muutoksenhaku

Muutoksenhaun osalta säännöksestä tulisi ilmetä, että laskua koskevan oikaisuvaatimusohjeen ei olisi välttämättömänä olla erillinen asiakirja tai suotaan laskulla. Sen sijaan säännöksessä tulisi todeta ainoastaan, että laskulla on annettava ainoastaan sen tahon yhteystiedot, joka voi antaa lisätietoa mahdollisesta muutoksenhausta.

Voimaantulo (alustava voimaantuloajankohta 1.1.2021)

Esitetty voimaantulon aikataulu on epärealistinen. Sääntelyn muutos edellyttää merkittäviä muutoksia kuntien tietojärjestelmissä, käytännöissä ja asiakasmaksuihin liittyvässä organisoitumisessa. Vaikka esitettyä sääntelyä voi kokonaisuutena pitää kannatettavana ja oikean suuntaisena, lainsäädännön voimaantulossa tulee huomioida riittävä siirtymäaika, jotta toimeenpanoa edeltävät muutostyöt ja asiakkaiden palvelujen sujutus voidaan varmistaa.